

realistische we-
lijke religie ge-
volkskarakter

ntbinding in het
en daarbij niet.
de nieuwe
met het socia-
ker afmetingen
ne predikanten,
alistische partij
Vooral in het
scherper getee-
excessen drijft,
dienstbaar ge-
het socialistisch
een en bundel
C. Schermer-
Niedorp, onder
den Christus?
r, waarvan een
van Santpoort,

it dit mijn groot
geen preeken. In
od en over geloof
sdanig gesproken
ze te beschouwen
espraken tot op
van ons men-
geplaat in eene
ben aan de ge-
vende liefde van
woord voorkomt
vergeving, gebed,
een preeken. En
le in zulke spijs
li. In uren van
n dan derulke,
op de eeuwigheid
op den heilzaam

preken met
worden, kan

t zonder belang.
onaire arbeiders'
eken zullen grij-
je of zelfs naar
reken van een
orden en nu kan
en, dat zij een
oefenen. Want
zullen gesterkt
het eene noodige
naar de komst
en wetteloos;
Kewijze, tot de
dat het gansch
repen: "Wees
— dat de Kerk,
n priestermond",
et; dat Jesus de
is geweest; dat
zijn; dat de
veel praten, en

de vindt men
ook velen, wier
aan voor het
moderne stand-
heeft onlangs
ek, zij het dan
i, aan het mo-
ezegd. En ook
en soms tonen
noderen verre
a klinken. Zoo
nrecht in het
dat het verzet
erne prediking,
t geheel onge-
lij volgen laat:

de rits, waarop
durven noemen
chouwen, terwijl
en, dat ook ons
door de sonde
en rein geweten
een andere rits

wij dit citaat
ting verre van
denkelijks", wat
is een toespe-
dingen, van
erband „het ge-
stellen met eiks
den eerste de-
van en inzicht
nien richting ver-
nien als Hoekstra
niet? En het
rots noodig in
een allerbeden-
die wij be-
menschen en zijn
ij oude moder-
hede was van
geveven van
Voor ons sou-
b de ontwikke-
delijk leven in
i wij nog eens:
eren — mogen
v. Papendrecht
— eens duidelijk
gemeente" mee-

men gelijk.
recht schreef,
dernisme aan-
chening, maar
ht-Christelijke
elen.
idelbergischen

dat het oude
en tijd heeft
verdwijning

oming splitst
r van de eene
ing vervloekt,

terwijl de andere terugkeert naar het ver-
worpen supranaturalisme.

Moge deze laatste richting het leeren ver-
staan, dat de rotsgrond, noodig in leven en
sterven, alleen te vinden is in het onwan-
kelbare, eeuwigblijvende Woord van God.

Man en paard.

De heer J. Kuiper, hoofd der Christelijke
School te St. Jacobi-parochie, heeft zich
gestooten aan onze uitdrukking, dat aan
de bron waaruit het bericht, kwam, dat een
onzer doctoren in de Theologie tot de Her-
vormde Kerk wilde overgaan, niet te veel
waarde mocht gehecht worden.

Volgens hem berust het bericht wel op
waarheid en werd het volstrekt niet met
kwade bedoeling voor de Gereformeerde
Kerken in de wereld gezonden.

We willen het laatste gaarne aannemen,
maar de heer Kuiper zelf zal gevoelen, dat
wat in zijn oog een deugd is, in de ogen
der Gereformeerde Kerken een schande kan
wezen, en dat hij door niet man en paard
te noemen, op al onze doctoren in de theolo-
gie een verachtmaking heeft geworpen,
die en voor hen en voor onze Kerken zeer
on aangenaam is geweest.

Eerlijkheid en ridderlijkheid eischen dan
ook, dat de heer Kuiper den betrokken
persoon noemt, opdat deze publiek zich
verantwoord kan. Doet hij dit niet,
dan heeft hij aan zichzelf te wijten, dat
men dit bericht onder de apocryphe boeken
rekent.

Laat ons hieraan mogen toevoegen, dat
we met onze opmerking omtrent de bron,
waaruit dat bericht kwam, geenszins be-
doelden den heer Kuiper als een leugenaar
tegen beter weten in aan de kaak te stellen.

We gelooven gaarne dat de heer Kuiper
subjectief volkomen ter goeder trouwe is.
Maar we hebben voor ons zelf afdoende
redenen om te gelooven, dat de subjectieve
voorstelling van den heer Kuiper zich in dit
geval niet dekt met de objectieve realiteit.
Indien de heer Kuiper onze redactie vol-
doende schriftelijke bewijzen wil zenden
van hetgeen hij heeft medegedeeld, dan
zullen we terstond bereid zijn om publiek
ongelijk te erkennen.

Merkwaardige cijfers.

Ook cijfers kunnen welsprekend zijn.
Volgens de officiële rapporten ter Haag-
sche Synode ingediend door de heeren
Okken, Creutzberg en De Vries was de
toestand in de Hervormde kerk aldus:

De ontvangsten der diakonien, waren te samen
/4.351.771,70; de uitgaven /3.694.632,51.
Aan legaten was ontvangen de som van
/519.096,761. Door toepassing van art. 22
van het Regl. voor de diakonien was aan de
kerkvoogdijen geleend /50.894,55 in 23 ge-
meenten, en door toepassing van art. 30 van
datzelfde reglement geschonken aan de kerk-
voogdijen /18.705 in 40 gemeenten. In 908
gemeenten werd gedurende 4 kwartalen, in 63
gemeenten gedurende 3 kwartalen, in 409 ge-
meenten gedurende 2 kwartalen slechts ge-
catechiseerd. Het aantal godsdienstonderwijzers be-
draagt 157, de godsdienstonderwijzeressen daar-
onder begrepen. Het aantal catechisanten was
289.904 (Gelderland 45.163; Z.-Holland 68.639;
N.-Holland 31.148; Zeeland 16.785; Utrecht
17.785; Friesland 20.239; Overijssel 26.689;
Groningen 25.520; N.-Brabant met Limburg
7.531; Drenthe 13.585; Waalsche kerk 818).
Het aantal aangenomenen was 25.470.

Dat der gedoopten: in Gelderland 8178, Z.-
Holland 19895, N.-Holland 7991, Zeeland 3132,
Utrecht 3836, Friesland 2671, Overijssel 5386,
Groningen 3265, Noord-Brabant met Limburg
1455, Drenthe 3192, totaal 59.003, tegen 59.964
voor drie jaren. In 803 Gemeenten wordt de
kerkeraad rechtstreeks of door een kiescollege
gekozen; in 164 Gemeenten kiest de kerkeraad
zichzelf. Totaal 1367 Gemeenten. Te Meerkerk
is dit unicum op te merken, dat ouderlingen
en diakonen door den kerkeraad, de predikant
daarentegen door alle mandiaten en beede-
lingen wordt gekozen. Ook verdient zeer de aan-
dacht, dat in één Gemeente, van 700 zielen,
sedert 1888 bijna niet gedoopt, en in een an-
dere in de laatste jaren in het geheel geen H.
Avondmaal was gevierd. In 123 gemeenten werd
slechts één, in 333 gemeenten 2 maal, in 126
gemeenten 3 maal, in 739 gemeenten 4 maal het
H. Avondmaal gevierd. — 612 personen ver-
lieten, 598 kwamen tot de Nederlandsche Her-
vormde Kerk.

Deze resümee, die we aan de Gerefor-
meerde kerk ontleenen, is in menig opzicht
niet van belang ontbloot.

Wat in de eerste plaats de aandacht
trekt, is, dat de diakonien *ses ton* meer
ontvangen dan uitgegeven hebben. Op een
bedrag van ruim 4 miljoen geen kleinig-
heid. Wie bedenkt, hoe schraal de beoelinge
is, vooral in de groote steden, hoe veel
armoede en ellende geleden wordt in me-
nig streek van ons vaderland, en hoe wel-
nig de Hervormde kerk doet om die armoede
te lenigen, staat er verstand over, dat de
diakonie desniettemin zes ton per
jaar overhoudt.

Het bedrag der inkomsten, bijna 4½ mil-
joen gulden, is zeer zeker hoog. Rekenen
men toch, dat de Hervormde kerk ongeveer
2½ miljoen leden telt, dan is dit bijna
2 gulden per hoofd en per jaar. Intusschen
mag niet vergeten worden, dat verreweg
het overgrote deel derzer inkomsten niet
aan de kerkelijke collecten, maar aan de
renten van de kapitalen door onze vaders
nagelaten, te danken is. De cijfers ontbre-
ken, om hiervan een juiste berekening te
maken; maar wie nagaat hoeveel de diakonie
te Amsterdam b.v. van het Grootboek trekt,
en hoe luttel het bedrag is, dat daartegen-
over uit de collecten komt, zal de offer-
vaardigheid zeker niet te hoog schatten van
een kerk, waartoe de rijksten des lands be-
hooren.

Ook de statistiek over de geestelijke toe-
standen geeft geen hoge gedachte. In bijna

de helft der gemeenten wordt slechts gedu-
rende een half jaar gecatechiseerd. Het aan-
tal catechisanten is vooral in Noord-Holland
zeer gering. Het aantal gedoopten slonk
vergeleken met vóór drie jaren, niettegen-
staande de bevolking toenam. En het ergste
is wel, dat er gemeenten zijn van 700 zielen,
waar bijna niet gedoopt en in jaren
geen avondmaal meer gehouden is.

Toch is, volgens de Hoedemakersaansche
fictie, zulk een kerk, waar geen doop en geen
avondmaal meer plaats vindt, en een modern
predikant socialistische preeken houdt, de
ware Christelijke kerk en de Gereformeerde
kerk een schuurkerk.

Fictie en werkelijkheid vloeken hier tegen
elkaar.

Voor Kootwijks Scholen.

Ingekomen bij Ds. Houtzagers, en in harte-
lijken dank ontvangen van den heer A. S. Leijh
te Aardenburg uit de collecte f. 1; van J. v. d.
B. postwissel groot f. 2,50, postmerk Aarlan-
derveen.

Namens het Bestuur,
D. HULLEMAN,
Kootwijk.
Penningmeester.

Uit de Pers.

Da. Gispén, wiens vijftigjarig jubileum als
predikant, niet alleen door de kerk onzer
hoofdstad, maar door heel ons land met
vreugde en dank aan God, voor de rijke gave
in dezen trouwen dienaar aan zijn kerk, in
Nederland geschonken, gevierd werd, gaf bij
die gelegenheid een predikatie uit: *Van de
geestelijkenheden des Heeren*.

Wat Ds. Gispén hier omtrent zijn eigen
levenloopt in verband met de geschiedenis der
kerken verhaalt, is te belangrijk om het onzer
lezers niet mee te deelen. Na eerst getekend
te hebben, hoe de scheiding tot stand kwam,
en met welke bewaren ze had te kampen,
gaat Ds. Gispén aldus voort:

In dien tijd en onder die omstandigheden heb
ik mijne jeugd doorgebracht. Toen ik den jong-
steleestijd bereikt had, voelde ik mij het meest
aangetrokken tot de Gereformeerde gemeente onder
het Kruis. Ik zocht en verkreeg daar toelating
tot het H. Avondmaal. In dien kring waren er
wier aandacht op mij zich vestigde, en die in mij
iets meenden te ontdekken, dat mij geschikt maakte
voor het predikambt. Toen mij de vraag voorge-
legd werd of ik daar ook lust toe had, kon ik
niet anders dan met een onduidelijk ja ant-
woorden. Hoe was 't ééne wat ik van het leven
begreep: God te mogen dienen in de verkondig-
ing van de vrije genade, te mogen getuigen van
de goedertierenheden des Heeren. Maar de mid-
delen tot wetenschappelijke voorbereiding ontbrak
geheel. Toch besloot men voor te gaan, en
het bekende artikel 8 van de Dotsche Kerken
ordering op mij te mogen toepassen.

Er was intusschen reeds groote verandering in
omstandigheden gekomen. De behoudende dank-
beelden; uit dien tijd van Koning Willem I, werden
geandwoord door vrijinnigere vervangen, zodat de
gemeenten onder het Kruis konden bestaan zonder
erkenning van overheidswege. En toen het revo-
lutionair, het jaar 1848, was aangebroken, kreeg
ook Nederland een nieuwe Grondwet, waarin vol-
komen vrijheid van openbare godsdienstbepaling
werd gewaarborgd. Bij de troonsbestijging van
Koning Willem III, in 1849, werden alle bepalingen
van het Koninklijk Besluit van 1836, met het
oog op de Afgescheiden gemeenten opgeheven, en
de wet van September 1833 strede al de kerkge-
nootschappen wettelijk gelijk.

Vijftig jaar lang is nu mijn leven en lot aan
dat der Kerken verbonden geweest, en in onder-
scheidene gewichtige betrekkingen heb ik haar
mogen dienen. Met het oog op alles wat voorbij
is, is de nagelaten indruk geen andere, dan dat
de Heere alleen groot is, en alles opwekt om te
zingen van de goedertierenheden des Heeren.

Ook buiten de scheiding heeft de Geest des
Heeren in den loop van deze vijftig jaren nog
krachtig gewerkt tot geloof en bekeering, en Hij
heeft mannen verwekt in wie het profetische
woord naverke: twist tegen vaders moeder!
en die de genade ontvingen om voor waarheid
en recht pal te staan. En onder hen mannen van
diepe vaste overtuiging; groote wetenschappelijke
kracht en buitengewone talenten; mannen, die
huns' ziel hadden overgegeven voor het heil van
Gods kerk. Gij allen herinnert U de uitkomst van
den strijd voor de leer en de rechten der Gere-
formeerde Kerk binnen het genootschap jarenlang
gestreden: Het jaar 1886 hebben de meesten onzer
doorleefd, en velen leven er nog die een werkzaam
aandeel in het Conflict van die dagen gehad
hebben. Vervolgelingen, als in de eerste helft der
eeuw, hadden toen niet plaats. Ook werden de
kerken, die de organisatie van 1816 verwierpen,
niet gedwongen afstand te doen van den naam,
goederen en rechten der Gereformeerde kerken.

Maar de kerkbesturen zetten de ambtsdragers af
en verklaarden het lidmaatschap vervallen, en de
rechtelijke macht ontzegde elken eisch aan de
aldus gewonnenen, zodat de mannen van '86
even maakten aan den dijk kwamen te staan als
de mannen van '34. Doch ook al dat onrecht
heeft niet kunnen verhinderen dat het woord des
Heeren zijn loop had. Kerken en scholen verdu-
belden, en allerwege traden bekwaam, meestal
jeugdige, leeraars op, met het onveranderlijk
euew Evangelie. Ook dat alles heeft moeten
medewerken om onder ons het profetische woord te
vervullen: De Heere heeft Zijn grondvest; opdat
de bedrukten zijns volks daar een toevlucht
zouden hebben.

En nu heb ik niet alleen den dag mogen be-
leven, dat de mannen van '34 en '86 elkaar terug-
vonden, maar het is mij ook gegeven ambtelijk
daartoe te mogen medewerken.

Aanvankelijk stond Ds. Gispén tegenover
deze poging om de beide kerkengroepen te
verenigen wat schuchter, maar later mocht hij
er zich van harte in verblijden.

Toen de neiging openbaar werd om de kerken
van '34 en '86, die wij geworden waren van de
synodale organisatie van 1816, te verenigen en
samen te smelten, stond ik er, in den beginne,
schuchter tegenover. Ik kon daartoe, in den eer-
sten tijd, niet van harte medewerken. En dat niet
omdat ik die eenheid niet oprecht eijk begreep;
maar hoe scheiding en dolantie in een hooger
begrip te verenigen waren, ging mijn beperkt
bevattingvermogen te boven. Doch toen voort-
durende samensprekingen met hooggeachte broe-
ders en een juist inzicht in de beginselen,
waaruit beide kerkengroepen leefden, mij over-
tuigden, niet alleen van de mogelijkheid, maar
ook van de noodzakelijkheid der vereniging, op
grond van de gemeenschappelijke belijdenis en de
daaruit voortvloeiende kerkregeling, was ook mijn
streven op vereniging en samensmelting gericht.

Nu zal ik vergeten dien gedenkwaardigen
17den Juni van het jaar 1895, toen, in deze zeld-
ke kerk, de handen van de voerters der beide
synodes elkaar omklemde, als symbol van
de eenheid der Gereformeerde kerken in Nederland,
en wij te niet mochten doen hetgeen eens kinds
was. En al is mijn toen uitgesproken wensch en

bede: dat wij zoo saamgevoeld en saamgesmolten
mochten wezen, dat niemand de breuk der saam-
gesmolten deelen meer zien kon, niet ganschelijk
vervuld in geheel het land; de kerk van Amster-
dam heeft toch dien zegen genoten. Sinds 1898
kennen wij hier geen A of B meer. Wij kennen
slechts broeders en zusters, van eenzelfde huis,
van één geloof, van één doop, van één hoop
onzer beroeping. Op mijn ouden dag geniet ik
nu het onuitspreklijk heerlijk voorrecht de één
Gereformeerde kerk, in de hoofdstad des lands,
te mogen dienen. Toen ik, nu juist 25 jaar geleden,
de bediening des woords in de toenmaals Chris-
telijke Gereformeerde gemeente te dezer stede
aanvaardde, deed ik het met vrees en beven.
Had men mij toen voorspeld de dingen die ge-
schieden zouden, mijn aangeboeren zwaarmoedigheid
sou mij ongelukkig het hoofd hebben doen schud-
den. Maar God verbaast ons door zijne groote
daden, om ons te doen gevoelen hoe klein wij
zijn. Verlegen sta ik hier thans vanwege alles
wat ik, in de kwart eeuw, hier met de gemeente
doorleefd heb, verlegen vanwege al de liefde en
toegenegenheid die ik al die jaren hier heb ge-
noten en, in de laatste jaren, en niet het minst
in de laatste dagen, van de nu verenigde kerk
heb ondervonden. Het is mij behoefte, geliefde
gemeente, hiervoor openlijk mijn dank uit te
spreken.

Voor dat goede woord brengen we den
nector van Amsterdam's predikanten onzen
dank.

Officiële Berichten.

Onder de candidaten der Vrije Universiteit
vergaften we een vorig maal te vermelden:
F. W. Grosheide, Kerkstraat 12, Amsterdam.

Het moderamen van de laatste gehoudene
particuliere Synode der Gereformeerde kerken
in Noord-Brabant en Limburg brengt ter ken-
nis van de kerken in de provincien Groningen,
Drenthe, Overijssel en Gelderland, dat Ds. H. J.
Binnema, van Tilburg, binnen enkele weken de
gelegenheid heeft te vinden, om hier en daar
in genoemde provincien op te treden, ten einde
mededeelingen te doen aangaande den arbeid
der evangelisatie te Tilburg, Rosendaal, Eind-
hoven, Venlo, Roermond, Maastricht enz.

Men mag stellig verwachten, dat Ds. Binnema
een getrouwe, maar ook indrukwekkende schil-
dering zal geven van den geestelijken nood,
waarin deze steden en de omliggende plaatsen
verkeeren, benevens ook van het gevaar, dat de
verstrooide Gereformeerden omringt, waar zij
dikwijls, vele uren in den outrek, geen zuivere
prediking kunnen hooren, en sommigen, helaas,
in den stroom van het ongelooft verzuken of in
Rome's handen geraken.

We twijfelen ook niet of, zoo men deze din-
gen maar hoort, de beuzen zullen opgaan,
om onzen gewichtigen arbeid ook financieel te
steunen. Trouwens, hiervoor kennen wij de be-
reidwilligheid van ouds. Steeds en allerwege
gevoeld men, van welk groot belang onze arbeid
is voor de uitbreiding van Gods koninkrijk in
het zuiden van ons vaderland.

Met allen aandrang verzoeken we nog, dat de
kerkeraden, indien eenigzins mogelijk, onzen
broeder ter wille mogen zijn op tijden, die hij
voorstellen zal, daar het anders bijna on-
mogelijk is, zulk een reisplan te vormen.

Moge bovenal 't Heeren gunst onzen broeder
vergezellen!

Het moderamen der Part. Syn.

W. BOSCH, Praeses.
J. M. MULDER, Assessor.
J. V. HARRINGEN KEN, iud. Scriba.
L. G. GORIS, iud. Scriba.

Centr. Past. Conferentie.

Nogmaals herinneren we er aan, dat bogen-
gevoelde Conferentie aanstaanden Donderdag
27 Sept. D. V. zal gehouden worden in de
Geref. kerk aan de Langebrach te Amersfoort
en te 10 uur zal aanvangen.

Bezoekers die per sneltrein denken te komen
en aan het station uitstappen, warden aange-
raden van den tram gebruik te maken; die
komen met localtreinen zullen wel doen, wan-
neer zij aan de halte Kleine Koppel uitstappen.
Gelegenheid om te dineren zal na afloop
der Conferentie in het Hotel Smalders van
Osch tegen f. 1,50 per persoon gegeven worden,
indien aan den Hotelhouder des voorn. voor
11 uur kennis wordt gegeven, dat men van de
gelegenheid wil gebruik maken.

Namens het Comité
J. VONK, Secr.

Maassluis 19 Sept. '06

Kort verslag van de vergadering der
Classe Utrecht, gehouden op 5
September 1906.

Namens de roepende Kerk opent Ds. Fern-
hout de vergadering, laat zingen Ps. 68:14,
leest Ps. 99, en gaat voor in het gebed.

Het onderzoek der Credentiebrieven wordt
opgedragen aan de Dienaren des Woords Klaar-
hamer en Buitenhuis. Ds. Buitenhuis rapporte-
ert, dat alle Kerken regelmatig vertegenwoordig-
dij zijn.

Monifort vaardigde een diaken af. Aan deze
Br. wordt kenstern verleend.

Het Moderamen wordt aangesteld als volgt:
Ds. Verhoef Praeses, Ds. Ruys Assessor, Ds.
Wisse Scriba.

Op verzoek van den Praeses doet de Scriba
voorziening van de notulen der vorige Vergadering.
Deze worden goedgekeurd.

Op verzoek van den Praeses doet Ds. Bui-
tenhuis voorlezing van de notulen der Classe
Drenthe.

Deze worden goedgekeurd.

De Praeses stelt voor een commissie te be-
noemen, die in de namiddagszitting een voor-
dracht der Classe aanbiede in zake de Depu-
tatschappen sub punt 7. Aangewezen worden
Ds. Fernhout, Ds. Buitenhuis en Ouderling J. D.
K. O., en naar Art. 5 der Classieke Regelingen.

Aan de Kerk van Driebergen wordt, op ver-
zoek der afgevaardigden, advies gegeven.

De Praeses sluit de morgenvergadering en ver-
zoekt Ds. Breukelaar voor te gaan in dank-
zegging en gebed.

De Praeses heropent, na de pauze, de ver-
gadering en gaat voor in den gebede.

Aan de orde komt het verzoek van de Kerk
van De Bilt om lofsmaking van Ds. A. v. B.
De vergadering oordeelt echter, dat vóór't ver-
schijnen van den fatalen termijn voor de relatie
van Ds. v. B. tot de Kerk van De Bilt, dit
verzoek niet kan worden behandeld.

Ingekomen is een bericht uit de Classis Al-
merk van de schorsing van een Diacon.

De vacature diensten worden geregeld als
volgt:

Vleuten, Sept. Ds. Buitenhuis; Benschop, Oc-
tober Ds. van Velzen en November Ds. Bouma,
Zuilen, October Ds. Jaspers.

De Deputaten voor den Classisalen Zending-
dag rapporteren, dat voor de Zending werd

gecollecteerd f. 115,18; de uitgaven bedroegen
f. 75,50; zodat het batig saldo bedraagt in
f. 39,68. Voorts kwamen vier bijzondere giften
voor den medischen dienst: één van 60,—,
twee van f. 2,— en een van 25 Ct., die werden
afgedragen aan 't Zeister Comité.

Aan Deputaten voor den Zendingdag, wier
rekening wordt nagelien en in orde bevonden,
wordt dank gezegd en hun opgedragen, de vol-
gende classieke vergadering te dienen van con-
sultatie en advies omtrent de middelen tot
verlevendiging van de belangstelling in den
Classisalen Zendingdag.

Deputaten ter Provinciale Synode brengen
rapport uit. De Praeses zegt hen dank voor hun
arbeid.

Voor 1907 worden benoemd:

Tot Quaeator Br. G. J. van Arkel; tot Actua-
rius Ds. J. Breukelaar; Secundus Ds. G.
Wisse; tot Archivarius Ds. P. J. W. Klaarhamer
en Ds. H. Buitenhuis; Secundus Ds. K. Fern-
hout en Ds. J. Verhoef; voor vacature- en be-
zwaardiensten Ds. H. Buitenhuis; Secundus Ds. P.
J. W. Klaarhamer en Ds. W. Verhoef; Secundus
Ds. H. Buitenhuis en Ds. A. Brouwer; voor hulp-
beh. Kerken Ds. H. Buitenhuis, Secundus Ds.
T. Bouma; voor bijdragen voor de Zending Ds.
W. Schock; voor coll. Theol. Fac. der V. U.
en Theol. School Ds. W. Verhoef; voor Em.
Pred. Wed. en Weezen Ds. J. Breukelaar en
ouderling Fokking te Utrecht.

Voor samenwerking in de zending met de
Kerk van Utrecht Ds. A. Brouwer; Secundus
Ouderling J. van Zanten te Zeist.

Voor vermeerdering der inkomsten van de
Theol. School Ouderling H. van Zetten te Doorn;
tot Consulnt voor plotseling vacant wordende
Kerken Ds. Fernhout.

De Quota in de classieke onkosten blijken
gestort te zijn; de Kerken van IJsselstein en
Zeist mochten nog de collecte voor de Theol.
School houden.

Bij de rondvraag vestigt Ds. Fernhout de
aandacht op het advies van de Generale Synode
inzake de verplichting der Kerken naar art.
13 K. O.

Kerkvisitatoren blijken in deze vigilant te zijn.
Het Persverslag wordt gelezen en vastgesteld.
De Praeses verzoekt Ds. Jaspers, voor te gaan
in dankzegging en gebed, en sluit daarna de
vergadering.

Op last der Classis.
Ds. A. BROUWER.

Buitenland.

ITALIE. Scheiding van kerk en Staat.
In Frankrijk heeft de staat den band die de
kerk aan de Overheid bond, doorgesneden, niet
om de kerk hare vrijheid te laten, maar om de
Roomsche kerk te onderdrukken.

De beweging, die in Frankrijk leidde tot het
verbreken van den band die kerk en staat ver-
bond, is overgeslagen naar Italië.

De bisschop van Cremona, Bonomelli, heeft
onlangs een herderlijken brief over „scheiding
van kerk en staat“ de wereld ingezonden,
waardoor de Roomsche wereld in Italië een
schok kreeg, die nog lang gevoeld worden zal.
De paus heeft dien brief van Cremona veroor-
deeld; en dit was wel te denken, want hij
drucht tegen hetgeen hij in zijn jongste ency-
cliek schreef, in. Maar het kon wel zijn, dat
men in Italië het denkbeeld van den grooten
staatsman Cavour: „een vrije kerk in een vrijen
staat“, ging toepassen. De toestand van hulpe-
loosheid, waarin de Roomsche kerk in vele
deelen van Frankrijk verkeert, nu zij haar die-
naars niet meer door den staat bezoldigd ziet,
moest er toe brengen met eigen hand en band
te verbreken, vóórdat de Overheid daartoe
overgaat.

Rusland. Uit de Oostzee-provin-
cien.

In de Oostzee-provincien heerschen vreeselijke
toestanden. Het sociaal democratische revolu-
tionaire comité zond den getrouwen Lutherischen
predikant proost Zimmermann een doodvonnis
te huis; den 1sten September werd hij met
zijn vrouw laaghartig vermoord! Maar dit heeft
men toch gewonnen, dat de Lutherische kerk
zich kan ontwikkelen zonder door de regering
voortdurend te worden vervolgd. Het is wel
waar, dat in plaats van de verdrukende Rus-
sische overheid nu het woest geweld gekomen is
in revolutionaire benden, die Godsdienstbe-
sluiten verstoren en de leeraars mishandelen, ja
dooden, maar er bestaat hoop dat aan dit woeden
weldra een einde komen zal.

Inmiddels is het ook uit met de pogingen
der Russische regering om de bevolking der
Oostzee-provincien, meerendeels van Duitsehe
natoen afteit, door middel van de Russische volks-
school Russisch te maken. De eene Duitsehe
school na de andere werd gesloten; trouwens
duurt het streven om de bevolking door middel
van Russische scholen te russificeeren, reeds
tachtig jaren lang. Dit is nu voorbij. De Csaar
heeft zijn politiek in de Oostzee-provincien
moeten veranderen.

Nu vernijst weer de eene Duitsehe school na
de andere. Niet alleen werd een Gymnasium
voor de Duitsehe Lijfjandende ridderschap ge-
sticht, maar ook andere scholen waar in het
Duitsch onderwezen wordt, werden geopend.
Ook in Estland wil men hetzelfde gaan doen;
doch van de Letten hoort men niets, hetgeen
alleen te verklaren is uit het feit, dat de revo-
lutionaire roovertenden er nog zoo huishouden
dat aan de werken des vredes niet kan gedacht
worden. Zij die ware vaderlanders mogen ge-
noemd worden, trachten het opkomend geslacht
in de eerste plaats door goede Christelijke
scholen, waar in de Duitsehe taal onderwezen
wordt, in anderen geest op te voeden dan in de
laatste jaren het geval geweest is.

Het is toch juist te wijten aan de onder-
wijzers, die de Russische schooloverheid aan de
Oostzee provincien opdrong, dat de jeugd
zoo bedorven is. Dat daarin geen overdring-
schuilt, bewijzen de volgende statistieke gegevens.
Volgens bladen der Letten zijn wegens deel-
neming aan revolutionaire woelingen 23 onder-
wijzers doodgeschoten, 5 opgehangen, 72 aan
den lijve getuchtigd, 118 hebben zich door de
vlucht aan de welverdiende straf ont-
trokken, 15 zijn uit hun ambt ontslagen, 13
werden verplaatst, enz.

Het is ook in de Oostzee provincien ge-
bleken, dat als men wind zaait, storm wordt
geogst.

Mochten er weldra betere dagen voor Rus-
land en de Oostzee provincien aanbreken. Wij
hebben hiervoor wel hoop. Niettegenstaande de
in de Oostzee provincien heerscheende toestanden
doet het weldadig aan te vernemen, dat van
25 April 1905, toen de Csaar een manifest uit-
vaardigde waarbij aan zijn volk geloofsvrijheid
werd toegekend, tot het einde van Juli van dat

jaar ongeveer 4000 personen van de Russische
Staatskerk tot de Lutherische Kerk zijn overge-
gaan. Wij